

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

89. An in tali casu liceat Dominis baptizare infantes filios Infidelium non separando illos à Parentibus? Ex p. 7. tr. 7. res. 69. alias 68.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

De Sacr. Baptismi. Ref. LXXXVIII. &c. 57

rom. 2. lib. 27. cap. ult. à n. 68. Bonac. de Sacr. disp. 2. quest. 2. punct. 6. Valent. rom. 4. disp. 4. quest. 3. punct. 3. Barthol. ab Angelis in ex. am. confess. dial. 2. punct. 27. Vegam in sum. tom. 1. cap. 33. cas. 17. Sylvium in 3. part. D. Thom. q. 68. art. 10. concl. 1. & seq. Azved. tom. 5. lib. 8. rit. 2. leg. 1. n. 5. Afflict. dec. Neapol. 151. Ferretum vol. 1. conf. 76. num. 4. & 5. Perez leg. 1. tit. 4. lib. 8. ordin. fol. 117. Sor. in 4. dist. 15. qu. 1. art. 10. Ledesimam in sum. tom. 1. de sacr. Baptismi, cap. 8. à concl. 10. usque ad concl. 16. Coninch de Sacr. tom. 1. quest. 68. art. 10. num. 63. Henriquez lib. 1. cap. 25. per totum. Zambran. in suis decis. cas. conf. cap. 1. dub. 11. Yribarne in 4. sem. tom. 1. disp. 18. sect. 1. Molfesum in sum. tom. 1. tract. 4. cap. 1. n. 50. Mutinum in sua Theolog. mor. de Sacramento Baptismi, questione 14. Possévin. de officio Curati, cap. 6. num. 14. & Azor part. 1. lib. 8. cap. 25. questione 2.

lun Apostasia, & quod à patre perverteretur; in eo ergo casu licite baptizari possent.

4. Excipienda etiam sunt mancipia, quia infantes mancipiorum infidelium absolute sunt res ipsius domini, qui habet absolutum jus ad prolem à patre abstrahendam, vendendam, aut pro suo libito educandam; atque adeo absque ulla servi injuria potest curare ut baptizetur, & in Christiano ritu educetur.

5. Unde sequitur, infantes baptizatorum, quamvis hæreticorum, & Apostatarum, valide baptizati invitis eorum parentibus; hi enim, cum ratione Baptismi subditi sunt Ecclesie, possunt cogi ad servanda ejus præcepta; ac proinde ad baptizandos suos infantes, ac proinde si hoc non faciant, eosdem (ipsis invitis) baptizari posse.

6. Secundò sequitur, licet etiam baptizare filios infidelium; etiam si in potestatem Christianorum per injuriam veniant, quando eorum parentibus restitutio non est possibilis, quia, ut rectè Coninch, questione 68. art. 10. dubio unico, per hoc nihil, aut parum præjudicatur juri parentum, quia jus, quod habent ad educandam prolem, in hoc casu illis omnino inutile est. Huc utque Caspensis.

7. Dices primò; Potestas herilis solum se extendit ad officia civilia, unde quantumcumque proles separatur, non potest dominus illi procurare Baptismum qui est juris divini. Ita Cajetanus.

8. Resp. negando assumptum, & dico eum qui habet mancipium posse, non tantum quoad corpus de eo disponere, sed etiam secundum rationem gubernare quoad animam. Quamvis enim per servitutem proles non adimatur parenti facultas procurandi eidem spiritualia, tamen eadem facultas conceditur domino qui mancipium potest humano, & Christiano modo gubernare, nullumque habet fundamentum quod ea cura soli parenti competat, non etiam domino.

9. Hæc ratio non tantum ostendit prolem abstractam posse baptizari, sed etiam posse in illum finem abstrahi; quod est contra Sotum, quia si actio ex se sit licita, non potest dici infici, & reddi illicita propter illum finem ex se honestum, & religiosum, neque dici potest parenti fieri injuriam si proles, quæ sine ejus injuria potest ex alio fine indifferenter vendi, vendatur eo fine ut baptizetur.

10. Dices secundò, facile fieri potest ut tales infantes postmodum recedant a fide si intelligant se à parentibus abstractos ut baptizentur.

11. Resp. Primò, idem incommodum sequi posse ex Baptismo collato filiis hæreticorum, propter quod tamen non negatur Ecclesie potestas illos invitis parentibus baptizandi.

12. Resp. Secundò posse curari, ut eum adoleverint; in fide bene instruantur, & nulla parentum mentio ingeratur; unde non debet censeri morale periculum; propter quod moraliter loquendo non liceat tales parvulos baptizare.

RESOL. LXXXIX.

An in tali casu liceat dominis baptizare filios Infidelium; non separando illos à patribus? Ex parte 7. tractatu 7. Resolutione 69. alias 68.

Sup. hoc supra in Ref. 85. & late in tom. 3. tit. 1. Ref. 6. à §. 2.

RESOL. LXXXVIII.

An filij infidelium, qui mancipia sunt Christianorum, possint baptizari, invitis parentibus?

Et quid dicendum in casu, quod infans esset in certo periculo mortis?

Et an infantes baptizatorum, quamvis hæreticorum, & apostatarum, valide possint baptizari, invitis eorum parentibus?

Et an liceat baptizare filios infidelium, etiam si in potestate Christianorum per injuriam veniant, quando eorum parentibus restitutio non est possibilis? Ex parte 7. tractatu 7. Resolutione 68. alias 67.

§. 1. **N**egativam sententiam tenet Caietanus in 3. part. quest. 68. art. 10. & pauci alij. Sed ego respondeo affirmative: Unde novissime Caspensis in cursu Theol. tom. 2. tract. 27. disp. 1. sect. 5. num. 47. sic ait: Infantes filij infidelium valide baptizantur eorum parentibus invitis, quamvis id fiat cum injuria parentum; non tamen licite, ita Hurtad. de Bapt. disp. 3. diff. 3. & est communior sententia Recentiorum. Prior pars probatur, quia hujusmodi infantes capaces sunt Baptismi, & possunt eis applicari omnia essentialiter requisita ad ejus validitatem, materia, & forma cum debita intentione: nec requiritur proprius consensus, quia non est possibilis, neque parentum, vel aliorum; quia in his, quæ spectant ad justificationem, voluntas parentum non censetur voluntas filij, nisi in jure civili ad aliquos effectus civiles à voluntate Reipublicæ pendentes: ergo possunt valide baptizari.

2. Secunda pars quod id licite non fiat, ostenditur. Quia in eo casu debet infans extrahi ab educatione, & consortio parentum, ob manifestum periculum Apostasie, quando ad adultam ætatem pervenerit, quod fieri nequit absque injuria parentum, & contra patriam potestatem, parentes enim jure naturæ habent jus educandi apud se filios, quo jure licite absque culpa privari non possunt. Et confirmatur ex consuetudine, & usu Ecclesie, quæ nunquam solet tales baptizare invitis illorum parentibus, quamvis ipsi civiliter subiecti sint Principibus Christianis.

3. * Excipe, nisi in casu, in quo infans esset in certo periculo mortis, de cuius vita desperatum est, tunc enim non esset necessarium, ut vi à parentibus extraheretur, nec ob instantem mortem pericu-

Sup. hoc supra in Ref. 85. & late in tom. 3. tit. 1. Ref. 6. à §. 2.

Sup. hoc supra in Ref. 85. & late in tom. 3. tit. 1. Ref. 6. à §. 2.

Sup. hoc supra in Ref. 85. & late in tom. 3. tit. 1. Ref. 6. à §. 2.

ANTON
Opera
Tom. 10 II
E III

§.1. **E**st hoc illicitum, & contra Religionem docet Suarez in 3. part. disp. 25. sect. 5. Sed Valquez disp. 155. censet per se loquendo non esse illicitum, & quidem non esse contra iustitiam facile potest ex dictis colligi; cum enim dominus habeat potestatem suum mancipium gubernandi, nullam parenti infert injuriam Baptismum illo invito procurando; non peccat etiam per se contra reverentiam Baptismo debitam, quia potest diligenter curare ne proles seducatur à parente, cum accesserit usus rationis, vel prolem, vel parentem vendendo, vel aliter occurrendo malo impendenti. Quid si aliquis in particulari non possit insufficienter periculis occurrere, nullo modo debet prolem baptizare invito parente infideli.

RESOL. XC.

An in casibus, in quibus licitum est baptizare filios Infidelium, teneantur domini hoc facere sub onere peccati mortalis? Ex parte 3. tractatu 4. Resolutione 1.

Quæ hic est supra Ref. 37.

Sup. hac obligatione in Ref. seq. & cursum in fin. §. Tertia. Ref. not. præterit.

§.1. **S**atis probatum est in *resolut. 45. tract. 1. Miscellanei*, posse dominos invitis parentibus baptizare filios infidelium, quæritur modò, an domini in tali casu teneantur, sub onere peccati mortalis, illos baptizare? Affirmativè respondent Valquez in 3. part. tom. 3. disp. 155. cap. 7. Turrianus in 2. 2. tom. 1. disp. 54. dub. 2. & ego ubi supra; & hoc ratione charitatis.

2. Non reticem tamen contrarium docere doctissimum Lorcam in 2. 2. quæst. 10. art. 12. disp. 37. n. 22. ubi sic asserit: Est dubium, utrum in omnibus casibus, in quibus concessimus filios infidelium baptizari posse, non solum liceat, sed etiam subfit obligatio baptizandi; videtur enim subesse obligationem: quia in his, in quibus prodesse possumus saluti spirituali proximi, tenemur prodesse lege charitatis, præsertim in re tanti momenti, qualis est susceptio Baptismi, & iis qui aded indigent, ut sunt infidelium filij. Respondeo, in tribus casibus concessimus posse pueros infidelium baptizari. Primus est in articulo mortis. Secundus, si inveniatur separati à parentibus. Tertius, si filius servi separatur hac intentione. In primo casu videri potest subesse obligationem baptizandi propter extremam pueri necessitatem; probabilius tamen censo non esse, neque aliquis hanc obligationem adstruit, quia totum negotium salutis pueri ante usum rationis commissum est parentibus, & idèd nullus alius tenetur de ejus salute sollicitus esse, neque puer extremè indiget, quamdiu per parentes illi provideri potest; & baptizare puerum infidelis occultè, aut cum dissensu patris, extraordinarium medium est, & extraordinaria diligentia: ea verò, quæ extraordinaria sunt, potius sunt supererogationis, quam debiti. In secundo casu solum potest esse dubium, an puerum semel abstractum à parentibus liceat iterum parentibus reddere sine Baptismo; nam si perpetuò remanserit est apud Christianos, neque est copia reducendi illum ad proprios, non dubito, debitum esse eum baptizare. Et quidem si puer à parentibus injustè abstractus fuit, & potest illis restitui, debitum est restituere, quia injuria illa semper (dum potest) resarcienda est, & idèd tantum abest, ut necessarium sit puerum baptizare, ut potius existimem non licere: si autem justè à parentibus abstractus est, puta quia fuit

Sup hoc primo casu, supra in Ref. 86 & ex Ref. 88. §. Excipe.

in bello captus, aut emptus, probabilius censo posse iterum parentibus restitui sine Baptismo, quia ea quæ ad salutem spiritualem pueri pertinent, semper remitti possunt parentibus, quibus ex natura rei incumbit, quamvis prævideatur eorum negligentia, aut malitia, neque obligat alium hæc cura ipsis valentibus, neque magis tenetur dominus retinere puerum, ut baptizetur, quam adultum. In tertio casu dicendum est, non teneri dominos ad illam extraordinariam diligentiam alienandi servos, ut baptizentur, satis est si conservando eos in propria potestate, indicant parentes benigna persuasione ad suam, & filiorum conversationem. Hæc omnia Lorca, ubi supra, sed an probabiliter judicent viri docti; nam aliqui, doctrinam ejus in primo casu ab ipso posito, falsam esse existimant.

RESOL. XCI.

An domini, qui possunt proles suorum mancipiorum, illis invitis, baptizare, ad id teneantur? Ex parte 7. tract. 70. aliàs 69.

§.1. **N**egativè respondet Suarez in 3. part. disp. 25. sect. 6. Sed affirmativè sententia adhaeret Valquez disp. 155. cap. 7. quæ sententia per se loquendo videtur probabilior; quia supposito jure Domini quod præbet facultatem procurandi Baptismum parvulo, charitas videtur obligare, ut res adeo necessaria illi procuretur, nec verum est hanc obligationem ad solos parentes spectare, nam potest spectare etiam ad alios respectu quorum parvulus est in gravi necessitate; ergo etiam ad Dominos, qui si reddant parvulum parentibus, vel vendant aliis Ethnicis, de æterna salute periclitabitur, de qua bene separari poterit si procuratur ei Baptismus, & inter Christianos educetur. Argumenta Suarez non tam videntur probare Dominum non teneri procurare Baptismum, quando potest licitè, quam non posse procurare sine peccato in circumstantiis ab eo positis, ut facile patet ea consideranti.

RESOL. XCII.

An filij Infidelium post septennium, si sit dubium, sintne rationis compotes, sint invitis parentibus baptizandi? Ex parte 7. tractatu 11. & Misc. 2. Resol. 40.

§.1. **N**egativè respondet Azorius part. 1. libro 8. capit. 25. quæst. 11. ubi sic ait: An filij infidelium statim atque sunt rationis compotes possunt jure baptismate abluvi, si id petierint etiam si annos pubertatis non excesserint, & licet remnant eorum parentes. Respondeo, posse quia sunt facti sui juris in iis, quæ ad suam salutem spirituales spectant, D. Thom. part. 3. quæst. 68. artic. 10. Tab. verbo Baptismus 7. quæst. 10. Quæres; an jure queant Baptismo donari, si dubitemus sintne rationis compotes cum petunt Baptismum? Respondeo, in dubio meliorem esse conditionem possidentis unde invitis parentibus qui possident, non sunt Baptismo abluendi.

2. Joannes Antonius Novarius in *summa Bullarum parte 2. titulo de Baptismo, numero sexto, & septimo*, affirmativam sententiam docet; putat tamen hanc sententiam intelligendam esse cum grano salis,